

ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา (ดงบังฟาง) ของนิสิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

The Study of Satisfaction to environment and way of life of the students in

Mahachulalongkonratchavidyalaya Ubonratchathani Campus (Dongbungfau)

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (เกษนคร)^๑ พธ.บ. ศษ.ม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ๒) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำนวน ๒๐๕ รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด ๕ ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นิสิตมีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์และด้านวิถีชีวิตอยู่ในระดับน้อย ส่วนในด้านอาคารสถานที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตโดยใช้ความแตกต่างทางสถิติระดับ ๐.๐๕

The objectives of this research were to 1) study satisfaction of students to environment and live style in Mahachulalongkonrajavidyalaya University,Ubonratchathani Campus 2) comparative the levels satisfaction of environment and live style, this research had divided to department, class, marks, distance traveling The sample groups consisted of 205 students from campus. Research tools were 2 copies of 5 rating scale questionnaires. Data analysis was done through completed computer programs. Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation t-test and one way ANOVA were used for statistic analysis. The student's satisfaction to environment and life style in Mahachulalongkonrajavidyalaya University,Ubonratchathani Campus to find that the middle satisfied, when we are consider and find out that the learning and teaching, the life style are low satisfied, the main building are middle satisfied. When we are compare that the satisfaction are different 0.05 point

^๑ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๒ วิทยาเขตอุบลราชธานี เดิมตั้งอยู่ที่ วัดมหาวนาราม(พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดวิทยาเขตอุบลราชธานีได้พยายามบริหารจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่การเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนให้เป็นที่ยอมรับในวงการทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จึงต้องให้ความสำคัญทางด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ามาใช้บริการโดยสร้างความรู้สึกประทับใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจากจำนวนนิสิตที่เข้ามาศึกษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี อาคารเรียนมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตอุบลราชธานี ที่ใช้อยู่เดิมมีเพียง ๑ หลัง จึงไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และงานบริหารทั่วไป ทั้งไม่สามารถขยาย หรือก่อสร้างเพิ่มเติมได้อีกต่อไป

ในปีการศึกษา ๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ย้ายสถานศึกษาไปที่ ดงบังไฟ ตำบลกระโสม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่งห่างจากสถานที่เดิม ๑๐ กิโลเมตร การเปลี่ยนสถานที่จากวัดมหาวนารามเป็นดงบังไฟ ซึ่งนิสิตต้องศึกษาเล่าเรียนในสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากเดิมรวมทั้งระยะเวลา ระยะทาง ทำให้มีผลกระทบต่อทัศนคติของนิสิตดังที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเตรียมย้ายจากวัดมหาธาตุมาที่อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา จึงได้มีการวิจัยโดย

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่ (วังน้อย) พบว่า นิสิตส่วนมากเห็นว่าควรย้ายเมื่อสาธารณูปโภคพร้อม ส่วนผลกระทบของนิสิตอันเนื่องมาจากการย้ายโดยเรียงลำดับความกังวลใจ พบว่า ๕ อันดับแรก นิสิตมีความกังวลใจเรื่องพาหนะ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเล่าเรียน/ค่าใช้จ่าย ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง และปัญหาที่วัดเดิมที่อาศัย ส่วนแนวทางเพื่อลดผลกระทบ อันเนื่องมาจากการย้ายตามข้อเสนอของนิสิตคือ มหาวิทยาลัยควรมีรถรับส่งนิสิตไปกลับหรือจัดหาที่พักให้นิสิตทุกรูป/คนและมหาวิทยาลัยควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบแผนการย้ายที่ชัดเจน เพื่อแสดงความพร้อมในการดำเนินการ^๓

จากความเป็นมาของของปัญหาและการดำเนินงานข้างต้น คุณภาพการศึกษานั้น^๔ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้สังคม องค์กร ชุมชน หรือระบบต่าง ๆ มีคุณภาพได้นั้นมักจะเริ่มต้นจากปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ “คนมีคุณภาพ” คนคุณภาพในที่นี้หมายถึง คนดี คนเก่งใช้ความดีเป็นกรอบและใช้ความเก่งเป็นพลังขับเคลื่อนให้องค์กร ปัจจัยที่ทำให้มีคุณภาพได้คือ การศึกษา โดยกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติเป็นเครื่องมือนำไปสู่การจัดการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ

^๒ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,คู่มือนิสิต (เอกสารอัดสำเนา ,ปีการศึกษา ๒๕๕๐) ,หน้า ๗ - ๑๐

^๓ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ.ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่(วังน้อย). (กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๕ - ๖

^๔ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์.คนคุณภาพ คือ คุณภาพการศึกษา.วิทยากรย์ (๒๕๔๔), หน้า ๘ - ๑๐

การศึกษาแห่งชาติ^๕ ซึ่งกำหนดไว้ว่าจุดหมายของการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณภาพ มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหมวด ๖ ว่ามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๖ ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามกรอบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ซึ่งส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาแห่งใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยรู้ข้อเด่นข้อด้อยของการให้บริการด้านต่างๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาที่ดี เป็นที่พึงพอใจของนิสิตและบุคคลทั่วไป จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๒. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำแนกตามประเภทนิสิต สาขาวิชา ชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ระยะทาง และวิธีการเดินทาง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในขอบเขตของประชากรและตัวแปรดังนี้

๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๓๘๘ รูป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๒๐๕ รูป

๒ ตัวแปรที่ศึกษา จำแนกเป็น

ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภท คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ระยะทาง และ วิธีการเดินทาง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

^๕ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,รายงานการวิจัย ,การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม <http://www.msu.ac.th/plan/employer.asp>, วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

^๖ กองวิชาการ ,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา

http://www.mcu.ac.th/site/office/coll_module_download.php?filegroup_id=398,วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

นิยามศัพท์

ความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกที่ดีที่บรรลุนความต้องการหรือความคาดหวังของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ใน ๔ ด้านคือ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ อาจารย์ และวิถีชีวิตของนิสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพื่อทราบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษาแห่งใหม่(ดงบังไฟ) ของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๒. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความพึงพอใจหรือความพอใจ (Satisfaction) เป็นสภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึกทางอารมณ์ของบุคคล ที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการความคาดหวัง ดังนั้น ความพึงพอใจจึงหมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจและความรู้สึกดีของบุคคลที่มีต่อปัจจัยหรือ องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม ผลประโยชน์ ซึ่งถ้า องค์ประกอบเหล่านี้สนองความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสมจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เกิดขึ้นจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นสำคัญ ตามแนวคิดตามพฤติกรรมศาสตร์ มีนักวิชาการหลายคนได้ให้แนวคิดและทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ไว้มากมาย จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของมนุษย์สามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มักจะพยายามกระทำการสิ่งต่างๆ ที่สนองความต้องการของตนเองก่อน โดยเริ่มจากการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ความต้องการด้านสังคม การยอมรับจากบุคคลอื่น และความสำเร็จแห่งตน โดยเมื่อได้รับสิ่งที่บำบัดความต้องการที่สำคัญอันหนึ่งของตนเองแล้ว ความจำเป็นในสิ่งนั้นก็หมดไป จากนั้นมนุษย์ก็จะเริ่มแสวงหาความต้องการระดับสูงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกลับทฤษฎีความคาดหวัง ซึ่งสรุปได้ว่า การกระทำเป็นผลจากแรงจูงใจและความสามารถ แรงจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่บุคคลคาดว่าผลหรือประโยชน์ที่จะได้รับ จะเกิดขึ้นการพยายามทำในสิ่งนั้นให้สำเร็จ โดยที่แรงจูงใจภายใน คือ ความพึงพอใจที่ประสบความสำเร็จ และแรงจูงใจ ภายนอก คือรางวัลที่ได้รับ และพฤติกรรมของบุคคลจะประกอบไปด้วยความสามารถ ความพยายาม และการรับรู้เรื่องบทบาทของตน

มหาวิทยาลัยนอกจากจะมีบทบาทหน้าที่ในการทำวิจัย ผลิตบัณฑิตและบริการด้านวิชาการ และศิลปวัฒนธรรมแล้ว จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการของสังคมในการผลิตบัณฑิตให้ความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องชี้แนะสังคมเมื่อสังคมเกิดปัญหา และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสำคัญที่สุด ต้องมีการเตือนสติสังคมในยาม ที่มีปัญหา

ตัวแปรอิสระ

๑.ประเภท
๒.คณะที่ศึกษา
๓.ระดับชั้นปี
๔.คะแนนเฉลี่ย สะสม
๕.ระยะทาง

ตัวแปรตาม

ความพึงพอใจของนิสิตต่อ สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต ใน ๔ ด้าน
๑.การเรียนการสอน
๒.อาคารสถานที่
๓.อาจารย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา
อุบลราชธานี ในปีการศึกษา ๒๕๕๐

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา
อุบลราชธานี ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ รวม ๒๐๕ รูป ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง R.V. krejcie และ
Morgan โดยใช้ในการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตทั้ง ๔ ด้าน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เก็บรวบรวม
ข้อมูลได้ ๒๐๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบท
ทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แล้ว ทำการทดสอบความแตกต่าง
ระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

ผลการวิจัย

ประเภท นิสิตจำนวนมากสุดคือ ร้อยละ ๗๓.๒ เป็นนิสิตหลักสูตรปกติ รองลงมาร้อยละ ๒๖.๘ เป็นนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการ

ชั้นปี นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๐.๒ เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ รองลงมา ร้อยละ ๒๗.๓ เป็นชั้นปีที่ ๓ ร้อยละ ๒๒.๔ กับร้อยละ ๒๐.๒ เป็น ชั้นปีที่ ๔ และ ชั้นปีที่ ๒

คณะ นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๔.๑ เป็นนิสิตคณะสังคมศาสตร์ รองลงมา ร้อยละ ๓๒.๒ เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ ร้อยละ ๒๙.๓ กับ ร้อยละ ๔.๔ เป็นนิสิตคณะพุทธศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์

คะแนนเฉลี่ยสะสม นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๙.๘ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ - ๓.๒๕ รองลงมา ร้อยละ ๒๒.๒ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๒๕ ขึ้นไป ร้อยละ ๒๐.๓ กับร้อยละ ๑๗.๕ คะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๗๖ - ๒.๙๙ และคะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๐๐ - ๒.๗๕

ระยะทาง นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๔๒.๔ ต้องเดินทางเป็นระยะทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. รองลงมา ร้อยละ ๒๕.๙ ระยะทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม. ร้อยละ ๑๙.๕

วิธีการเดินทาง นิสิตจำนวนมากสุดร้อยละ ๕๖.๖ เดินทางมาถึงสถานศึกษาโดยการใช้บริการรถรับ - ส่งของวิทยาเขต รองลงมาที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ ๑๘.๕ โดยสารรถประจำทาง

เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต

ด้านการเรียนการสอนในภาพรวม พบว่า นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๕๕.๖ มีความพึงพอใจน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับมากในเรื่องการจัดสอบวัดผล ร้อยละ ๓๔.๖ ห้องสมุด ร้อยละ ๓๓.๙ การจัดหาหนังสือตำราเรียนและงานวิจัย ร้อยละ ๓๓.๗ นิสิตมีความพึงพอใจน้อยในเรื่องการบริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ ๕๗.๖ สภาพระบบอินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๔๖.๘

เปรียบเทียบการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวแปรอิสระ พบว่า ประเภทนิสิต ชั้นปี คณะเฉลี่ยสะสม และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่เรียนคณะต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความพึงพอใจมากกว่า คณะครุศาสตร์ และระยะทางจากที่พักมาศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม.

ด้านอาคารสถานที่ในภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๔๔.๔ มีความพึงพอใจปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากในเรื่องห้องเรียนมีความสว่างเพียงพอ ร้อยละ ๗๗.๖บรรยากาศในรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี ร้อยละ ๗๓.๗ ไม่มีมลภาวะด้านเสียง ร้อยละ ๗๒.๒ นิสิตมีความพึงพอใจน้อยในเรื่องการบริการด้านเอกสาร ถ่ายเอกสาร ร้อยละ ๕๒.๑ สถานที่ฉันภัตตาหาร ร้อยละ ๔๖.๘

เปรียบเทียบด้านอาคารสถานที่กับตัวแปรอิสระพบว่า ประเภทนิสิตหลักสูตรต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน วิธีการเดินทางมาเรียนต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน และนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักมาศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ด้านอาจารย์ในภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๓๙.๕ มีความพึงพอใจน้อย เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่ามีความพึงพอใจระดับมากในเรื่องบรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นกันเองร้อยละ ๖๐.๐ ที่คะแนนคติที่มีต่อนิสิต ร้อยละ ๕๕.๑ นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร้อยละ ๕๔.๒ นิสิตมีความพึงพอใจน้อยในเรื่องการติดตามดูแลความเป็นอยู่ของนิสิต ร้อยละ ๕๒.๑ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรร้อยละ ๔๘.๓

เปรียบเทียบด้านอาจารย์กับกลุ่มตัวแปรที่ศึกษาพบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และมีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประเภท นิสิตแต่ละหลักสูตรนั้นพบว่ามีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกัน โดยนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตหลักสูตรปกติ ส่วนนิสิตที่เรียนคณะต่างกันพบว่านิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่ออาจารย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความพึงพอใจมากกว่าคณะครุศาสตร์ และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันั้นพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกัน

ด้านวิถีชีวิต โดยภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๕๙.๐ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่ามีความพึงพอใจระดับมากในเรื่องสภาพแวดล้อมรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี และพึงพอใจน้อยในเรื่องการจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ร้อยละ ๕๒.๗

เปรียบเทียบด้านวิถีชีวิตเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา พบว่าประเภทนิสิต คณะต่างกัน คะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะทางจากที่พักมายังสถานศึกษา และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่าความพึงพอใจมีความแตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันพบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓

โดยภาพรวมสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตพบว่า พบว่านิสิตส่วนมากร้อยละ ๕๐.๗๐ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

เปรียบเทียบสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่านิสิตที่เรียนคณะต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกัน โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความพึงพอใจมากกว่าคณะครุศาสตร์ และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ ก.ม.ขึ้นไปมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่เดินทางระยะทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม.

วิจารณ์

ด้านการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากที่ตั้งของวิทยาเขตอุบลราชธานี อยู่ห่างจากที่พักมาศึกษาเล่าเรียน นิสิตจำนวนมาก ต้องเดินทาง ๑๐ กิโลเมตรขึ้นไป ดังนั้นนิสิตจะใช้เวลาทั้งหมดไปในการเดินทาง ส่วนใหญ่แล้วชั่วโมงแรก และชั่วโมงสุดท้ายจะได้ศึกษาเล่าเรียนไม่เต็มที่ ซึ่งปัญหาใช้เวลาในการเดินทางไม่ประทับใจกับนิสิตเท่านี้ อาจารย์บางท่านที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน บางวันอาจารย์มานั่งรอ นิสิต บางวันนิสิตมานั่งรออาจารย์ โดยเฉพาะการเรียนการสอนในชั่วโมงสุดท้ายด้วยแล้วทั้งอาจารย์และนิสิตต้องใช้ระยะเวลาในการทางก็ต้องรีบเดินทางกลับเนื่องจากความปลอดภัยในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยจูงใจ - ปัจจัยค้ำจุน การเสริมสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นอีกปัจจัยหนึ่งคือ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (maslow's hierarchy of need theory) ที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (safety and

security needs) เมื่อได้รับตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจนเป็นที่พอแล้วก็จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมา ปัญหาหลายข้ออยู่ในระดับมากได้แก่ นิสิตขาดตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ส่วนความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริการอินเทอร์เน็ตมีความพึงพอใจน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เจริญนนท์ (๒๕๔๔) ได้มีการศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ข้อที่เป็นปัญหาระดับมากประเด็นสำคัญคือมหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน และงานวิจัยของ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๔๖) ซึ่งพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาอยู่ในระดับปานกลางด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การค้นคว้าจาก Internet ไม่สะดวก คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ

ด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากด้านความพร้อมของห้องเรียน รองลงมาชอบบรรยากาศรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี และไม่มีมลภาวะด้านเสียง และสถานที่ตั้งป่าสาธารณะประโยชน์จึงมีต้นไม้เป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติ และตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนจึงปราศจากมลภาวะด้านเสียงรบกวนสมาธิในการศึกษาเล่าเรียนจึงเป็นเหตุผลที่นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งตามทฤษฎีปัจจัยจูงใจ – ปัจจัยค้ำจุน” (Motivation – Hygiene Theory) ปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น สภาพการทำงานเป็นที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของที่ทำงานและสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น มีการจัดบริเวณร่มรื่น เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้บรรยากาศในการทำงานเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ทำงานเกิดความผ่อนคลาย มีกำลังใจและความกระตือรือร้นมากขึ้น

ด้านอาจารย์ พบว่านิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๔๖) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา ตามทัศนะของนิสิต ด้านอาจารย์ไม่ใช้สื่อการสอนที่เร้าความสนใจ ขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้และขาดความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง เพราะมีกิจกรรมเสริมมาก อาจารย์ส่งผลการสอบไม่ตรงเวลาและเกณฑ์การประเมินผลสูงเกินไป ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ การใช้ Internet เพื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล ต้นยะและคณะ(๒๕๔๖) ได้วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis พบว่าวิทยาเขตถูกจำกัดอัตรากำลัง ทำให้บุคลากรต้องทำงานในหลายหน้าที่ เกิดความสามารถและประสบการณ์ มีบุคลากรทั้งสายปฏิบัติการ วิชาการและสายสนับสนุนจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยบุคลากรรับผิดชอบงานหลายด้านและมีภาระงานสูง อาจารย์ผู้สอนส่วนหนึ่งขาดความกระตือรือร้น และขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ไม่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี และการวัด ประเมินผล มักใช้การสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ของวิทยาเขตไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มีผลงานวิจัยขาดความรู้และทักษะใน

การวิจัย มีวุฒิการศึกษาไม่หลากหลาย และมีจำนวนไม่เพียงพอ ต้องอาศัยอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาเสริมให้ครบถ้วน

ด้านวิถีชีวิตพบว่ามีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จากข้อมูลที่พบสาเหตุที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของนิสิตจากการที่ย้ายสถานที่เดิมมาเป็นดงบังไพนั้น คือการใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้นจากการเดินทางไป-กลับทำให้การช่วยเหลือกิจกรรมของวัดที่นิสิตพักจำพรรษาอยู่ไม่เต็มที่ และต้องมีรายจ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น ความปลอดภัยในการเดินทาง ความมั่นคงในชีวิตประจำที่นิสิตต้องอาศัยความอุปถัมภ์จากเจ้าอาวาสและพุทธศาสนิกชนมีผลกระทบต่อนิสิตค่อนข้างมากซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์^๗ กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการที่ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างดีหรือสมบูรณ์ที่สุด และ มาสโลว์ นำประสบการณ์ที่ได้จากการเป็นนักจิตวิทยาและผู้ให้คำปรึกษามาเป็นพื้นฐานในการเสนอทฤษฎี ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด คือ ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการทางเพศ และ ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (safety and security needs) เมื่อได้รับตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจนเป็นที่พอแล้วก็จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมา ซึ่งต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง ทั้งทางร่างกาย เช่นต้องการได้รับความคุ้มครองปกป้อง ต้องการกฎระเบียบ กฎหมาย

เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านการเรียนการสอนกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่า นิสิตที่เรียนคณะต่างกัน ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๔๖) ซึ่งพบว่าปัญหาการจัดการการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา โดยนิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์สมจิต เดชคุณรัมย์ (๒๕๔๘) ซึ่งพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส โดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่มีสถานภาพ คณะ ชั้นปี ระยะเวลาในการบวช และหลักสูตรที่ศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มาศึกษาระยะทางแตกต่างกันนั้นพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างที่แสดงถึงความพึงพอใจและตั้งใจเรียนของนิสิตที่เดินทางไกลนั้นมีมากเพียงใดในการศึกษาเล่าเรียนให้จบตามหลักสูตรเพื่อเป้าหมายในการสำเร็จการศึกษาเป็นพุทธศาสตรบัณฑิต ซึ่งมาสโลว์ อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการ คือความต้องการยอมรับนับถือ (esteem needs) เป็นความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียงความต้องการการยอมรับนับถือตนเอง เคารพตนเอง เช่น ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความต้องการมีความสามารถ ความภูมิใจในคุณภาพของงาน ที่จะช่วยให้เกิดการยอมรับนับถือจากคนอื่น เช่น ความมีชื่อเสียง มีสถานภาพ มีเกียรติยศ การได้รับความสนใจ การมีผู้อื่นยอมรับ การได้รับการยอมรับรับจากคนอื่น ในประเภทนี้อาจทำให้ผู้มีความต้องการการยอมรับนับถือสูง

^๗ ธงชัย สันติวงษ์.พฤติกรรมองค์การ : ถ้าศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร. (กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.๒๕๓๐).หน้า ๓๘๙

เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่กับตัวแปรที่ศึกษา พบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน คงเนื่องมาจากวิทยาเขตอุบลราชธานีได้ย้ายมาจากวัดมหาวนาราม ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๘ การเดินทางที่ต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นซึ่งนิสิตชั้นปีที่ ๔ เคยศึกษาในวัดมหาวนารามซึ่งการเดินทางไป – มาสะดวกกว่า ดังนั้นจึงมีความพึงพอใจน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไพโรจน์ (บทคัดย่อ : ๒๕๔๙) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการให้บริการส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะต่างก็มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ในด้านการอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก และการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ แก่ นิสิต เช่น น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น นิสิตคณะพุทธศาสตร์มีความพึงพอใจสูงกว่าคณะอื่น ๆ

เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านอาจารย์กับตัวแปรที่ศึกษา พบว่านิสิตที่เรียนแต่ละหลักสูตรนั้นพบว่า นิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตหลักสูตรปกติ อาจมาจากพระสังฆาธิการมีวุฒิสูงและด้วยประสบการณ์ที่ยาวนานจึงมีความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนของคณะสงฆ์จึงมีความพึงพอใจต่ออาจารย์สูงกว่านิสิตหลักสูตรปกติผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของมูนน์และคณะ (Munn and other อ้างใน ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ๒๕๓๑) ที่ว่ากระบวนการรับรู้และการตีความของบุคคล รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติของบุคคลย่อมแตกต่างกันไปตามภูมิหลัง และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในการประเมินสิ่งที่รับรู้ นั้นเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยเหตุนี้แม้บุคคลสองคนแม้อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน และภายใต้สถานการณ์เดียวกันจึงมักเกิดความเข้าใจและเกิดทัศนคติต่างกันได้ และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันนั้นพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านวิถีชีวิตกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่านิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันพบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันซึ่งมีความแตกต่างดังกล่าวนี้มีสาเหตุมาจากนิสิตชั้นปีที่ ๑ สามารถปรับตัวในการเดินทางและวิถีชีวิตในการเดินทางมาสถานศึกษาได้ ซึ่งแตกต่างจากนิสิตชั้นปีที่ ๓ ซึ่งเคยศึกษาที่วัดมหาวนารามมาก่อน จึงเคยชินกับการเดินทางไม่ไกลฉะนั้นการเดินทางที่ไกลขึ้นกว่าเดิมทำให้นิสิตชั้นปีที่ ๓ จึงมีความพึงพอใจต่ากว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ ผลการวิจัยนี้ตรงกับที่ Maslow ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการเกิดความต้องการไว้ ดังนี้เมื่อความต้องการในชั้นหนึ่งได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะมีความต้องการในชั้นต่อไป ซึ่งความต้องการที่ได้รับการตอบสนองนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เต็มเสียก่อน จึงจะมีความต้องการในชั้นถัดไปได้ ความต้องการของมนุษย์จะได้รับตอบสนองเพียงบางส่วน และมีบางส่วนจะไม่ได้ได้รับการตอบสนอง เมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองก็จะมีความต้องการอื่นเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการอื่นที่เกิดขึ้นค่อยเป็นไป มิใช่เกิดอย่างทันที เช่น เมื่อความต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะไม่ปรากฏ แต่ถ้าความต้องการ ก. ได้รับประมาณ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ อาจจะไม่ปรากฏออกมา ๕ เปอร์เซ็นต์ เมื่อความต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะปรากฏออกมาเป็น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนา ในประเด็นที่นิสิตมีความพึงพอใจน้อย ได้แก่ การบริการเอกสารการสอนและตำราเรียน การติดตามดูแลการเป็นอยู่ ของนิสิตกับวัดอยู่จำพรรษา การบำรุงรักษาระบบอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในสภาพที่พร้อมให้บริการ การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ ถือว่าเป็นบริการพื้นฐานที่ทางมหาวิทยาลัย จะต้องจัดให้บริการแก่นิสิตอยู่แล้ว

๒. การที่นิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจสูงกว่า นิสิตที่เข้ามาศึกษานานกว่านั้น เป็นสิ่งที่สถาบันควรนำมาพิจารณาหาทางแก้ไขให้นิสิตมีความพึงพอใจ ผูกพันกับมหาวิทยาลัยมากขึ้น ตามระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย แทนที่จะจบออกไปได้ด้วยความรู้ที่ไม่ดี เพราะบัณฑิตของมหาวิทยาลัย นับว่าเป็นสื่อบุคคลที่ช่วยประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี และลงทุนน้อย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการศึกษาความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีจากบุคคลกลุ่มอื่นๆ ที่เข้ามาใช้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

๒. ควรมีการศึกษาเจาะลึกให้เห็นข้อมูลที่ทำให้อาจารย์และนิสิตมีความพึงพอใจน้อยในแต่ละประเด็นเพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตรงประเด็นมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พระครูปลัดสุวัฒนวิฑูรคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนในการเผยแพร่งานวิจัยในครั้งนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ:จามจุรี, ๒๕๔๙

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ:จามจุรีโปรดักท์, ๒๕๔๙

สำนักงานอธิการบดี. คู่มือระบบประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ

:คณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี, ๒๕๔๗.

รายงานการวิจัย

ฉวีวรรณ สุวรรณภา และคณะ. ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตร

วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗

ประมวล ต้นยะ และคณะ . ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัยเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อค้นหาสภาพการณ์ที่เป็นเชิง

โอกาส ภาวะคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อน. รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๔๖

พระมหาไพโรจน์ กนโก (นวลสำลี) และคณะ. การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการบริการ
ของส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๔๙
พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ. ทศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อการ
ย้ายที่เรียนแห่งใหม่ (วังน้อย) , ๒๕๕๐

ศกุนตลา ทานอก และคณะ.สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๖.รายงานการวิจัยชุดโครงการวิจัย
การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา,๒๕๔๖.

วิทยานิพนธ์

ธงชัย เจริญนนท์. ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัยเขตร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษา
นอกระบบบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๔.

พระครูสังฆรักษ์สมจิต เดชคุณรัมย์. การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,๒๕๔๘

สุชีพ จันทอง . ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของกองยานพาหนะ อาคารและสถานที่
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์,๒๕๔๖.

เอกสารอัดสำเนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.เอกสารคู่มือนิสิต, ๒๕๕๐.